234 št. — 4. leto. Poštnina pavšalirana. Danasnja številka velja 2·— K V Ljublja[illegible]i, četrtek 29. septembra 1921.

Naročnina za kraljevino SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
[illegible]nozemstvo:
Meseč[illegible] 50 K. Letno [illegible] K.
Oglasi: enostolpna mm v[illegible] za enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAV[illegible]

Uredništvo: Wolfova ulica 1/I. Telefon 360
Uprava: Marijin trg 8. Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo.
[illegible]nnjem je priložiti znamko [illegible] odgovor.

Plačano do .....
Licijalna knjižnica
Pavšalni franko
Ljubljana.

Sijajna zaupnica za Narodno-socijalistično stranko. Katastrofalen poraz za JDS. — Za ljubljanskega župana kot prvi izvoljen narodni socijalist.

DR. TONE JAMAR PRISTAŠ NSS IZVOLJEN ZA LJUBLJANSKEGA ŽUPANA ODKLONI IZVOLITEV. DR. LJUDEVIT PERIČ (SOC. DEM.) IZVOLJEN ZA ŽUPANA. PODŽUPAN UČITELJ JOSIP AMBROŽIČ PRISTAŠ NSS. PONOVNE VOLITVE KATASTROFALNA OBSODBA POLITIKE MLADOLIBERALNE KLIKE.

Včeraj točno ob 17. je otvoril g. Jeglič kot najstarejši obč. svetovalec ljubljanski sejo občinskega sveta ter ugotovil navzočnost vseh po izločitvi komunističnih preostalih obč. svetovalcev. Naznanil je nato, da je g. A. Pesek odložil svoj mandat, kar je obč. svet vzel na znanje.

Obč. svetnik Kocmur je nato v imenu vseh opozicijonalnih strank podal sledečo izjavo:

Stoječ neomajno na stališču obč. avtonomije, protestirajo klubi obč. svet. SLS, NSS in JSDS proti kršitvi občinskega volilnega reda za Slovenijo, ker se je današnja županska volitev odredila proti jasnemu določilu paragrafa 8 o. v. r. za Slovenijo.

Da pa vendar že enkrat omogočimo redno poslovanje v mestni občini ter tako preprečimo še nadaljno gospodarsko škodo, ki jo dosedanji položaj povzroča mestu in prebivalstvu, izjavljamo, da se današnje županske volitve udeležimo, odklanjamo pa vsako odgovornost za očividno kršitev zakona, ki se je zgodila z odreditvijo današnje seje.

Dalje izjavljamo, da ne prevzamemo nobene odgovornosti za škodo, katera se je zgodila v mestnem gospodarstvu na račun ljubljanskega prebivalstva v tej dobi, ko je namesto od ljudstva izvoljenega župana gospodaril po nalogu vlade mestni uradnik sam.

Takoj nato so se pričele volitve. **Pri prvih volitvah je dobil kandidat Narodno-socijalistične stranke dr. Tone Jamar 22, dr. Karl Triller (JDS) 18 glasov, dve glasovnici pa sta bili prazni.**

Kandidat narodno-socijalistične stranke je torej dobil pri prvih volitvah absolutno večino glasov in s tem je Ljubljana odločno pokazala, da preko vseh mladoliberalnih lumparij odločno zaupa v čistost in neomadeževano poštenje Narodno-socijalistične stranke. To je tako katastrofalna obsodba za politiko mlajše generacije JDS, ki je zašla v židovske vode, da se od tega udarca pač ne bo nikdar več opomogla.

Na vprašanje preds. obč. sveta g. Jegliča, če izvolitev sprejme, je dr. Tone Jamar podal sledečo izjavo:

»Zahvaljujem se za izvolitev županom stolnega mesta Ljubljane, ki pomenja sijajno zaupnico Narodno-socijalistični stranki. Izvolitev odklanjam.«

Ta izjava je bila izraz najostrejšega protesta proti ogabni politiki mladoliberalne klike v zadnjih mesecih. Narodno-socijalistična stranka je pokazala moč, da preko vseh političnih ubojstev lahko zasede županski stolec ljubljanski. Demokratski ministri v Beogradu so pod uplivom »slovenačke« skupine že pri prvi izvolitvi narodno-socijalističnega župana izjavili, da nikdar ne bodo pripustili izvolitev narodnega socijalista kot župana v Ljubljani. Narodno-socijalistična stranka pa podreja v vsakem slučaju strankarski interes, obče ljudskim koristim. V znak protesta proti terorju slučajno vladajoče manjšine, je zato NSS sklenila, da se njen kandidat odpove izvolitvi. In kar je najvažneje: NSS hoče za vsako ceno, da se prične v Ljubljani z rednim gospodarstvom.

Burni živijo klici na dr. Jamarja in Nar. socijalistično stranko so bili jasen dokaz, da tudi naše občinstvo pravilno sodi zdravo stremljenje mlade, toda poštene in čiste stranke.

Ker je dr. Jamar odklonil županskо mesto, je predsednik Jeglič odredil ponovno volitev. Pri tej je dobil dr. **Ljudevit Perič** 21 (JSDS), dr. Triller 18 glasov, 2 glasovnici pa sta ostali prazni. En glas je dobil g. Jeglič. Ker nobeden od kandidatov ni dobil absolutne večine glasov, se je volitev ponovila. Pri ponovnih volitvah je dobil dr. Perič 23, dr. Triller pa 19 glasov. **Dr. Perič je bil s tem izvoljen z absolutno večino vseh glasov za ljubljanskega župana.**

Dr. Perič je izjavil, da županskо mesto sprejme in da odlaga mesto podžupana, ki mu je bilo poverjeno na zadnji seji.

Občinski svet nato sklene, da naj se takoj izvrše nove volitve za podžupansko mesto. Predlog v tem smislu je stavil obč. svet. Kremžar in ga motiviral z gospodarskimi koristmi Ljubljane.

Takoj pri prvih volitvah je bil za podžupana izvoljen pristaš narodno-socijalistične stranke učitelj Josip Ambrožič z absolutno večino 22 glasov. 19 glasov je bilo oddanih praznih, enega je dobil Franjo Rupnik, tudi pristaš NSS. G. Ambrožič izjavi, da izvolitev sprejme. G. Jeglič se zahvali nato vsem navzočim za točno udeležbo in zaključi sejo.

Včerajšnja volitev v ljubljanskem obč. svetu je ponovno dokazala, da je Ljubljana definitivno izrekla svojo sodbo nad JDS in posebno nad nemoralnimi metodami mladoliberalne klike. Sijajna zaupnica, ki jo je dala Ljubljana Narodno-socijalistični stranki s tem, da je ponovno volila svojega župana iz njenih vrst, je najboljši odgovor na vsa blatenja »Jutra«, ki se ne zadovoljuje samo s političnim ubojstvom ene osebe ,temveč hoče ubiti s persekucijami célo nasprotno ji politično stranko. **Tako županski kot podžupanski kandidat NSS sta prodrla že pri prvi volitvi z absolutno večino glasov, kar kaže brezpomembnost vsega blatenja mladoliberalnega časopisja v najznačilnejši luči.**

Narodno-socijalistična stranka je pri volitvah ljubljanskega podžupana tudi dejansko pokazala, kako visoko ceni učiteljski stan. Dvignila je učitelja na vodilno mesto največje slovenske občine in s tem pokazala, da ji gre za to, da pride zastopstvo učiteljstva res na [illegible]padajoče mesto v javnem življenju, ne pa le za izra[illegible]anje istega za strankarske priganjače, kot to dela JDS.

Veseli smo izida včerajšnjih volitev na ljubljanskem magistratu. Ne morda vsled simpatije za eno ali drugo stranko, temveč vsled tega, ker je pri včerajšnjih volitvah pretežna večina zastopnikov ljubljanskega prebivalstva jasno in odkrito izrekla svojo sodbo:

Proč s korupcijo, terorjem in amoralnimi metodami iz našega javnega življenja. Naj [illegible] kliki okoli »Jutra« kot zadnji opomin.

POTEK POGAJANJ MED DR. BENEŠEM IN BANFYJEM.

Praga, 28. sept. (Izv.) V tukajšnjih krogih se presoja konferenco v Brnu med dr. Benešem in Banfyjem jako optimistično. Banfy se je ob tej priliki zahvalil dr. Benešu za prevzetje posredovalnih predlogov, obenem pa je tudi zvedel, da je dr. Beneš že preje interveniral v Parizu. Banfy je nadalje sporočil minimalne predloge radi prepustitve Šoprona z okolico. V slučaju da bi Avstrija privolila v to spremembo, upa Banfy, da bodo vsled tega vstaši v Zapadni Ogrski postali nemogoči. V nadaljnem poteku razgovora je Banfy razložil marsikatere podrobnosti o gibanju vstašev v Zapadni Madžarski. Dr. Beneš mu je odgovoril, da Češkoslovaška ne želi nove vojne i nda ne namerava nastopiti proti Madžarski brez mandata velike antante, marveč da želi prevzeti vlogo posredovalca miru v upanju, da bi s tem ublažila avstrijsko - madžarske spore in zboljšala razmerje med češkoslovaško in madžarsko republiko. Tudi Banfy je pripravljen v slučaju kompromisa v madžarsko-avstrijskem sporu vzdržati dobre odnošaje napram vsem sosednim državam. Oba državnika sta se ločila v najboljšem prijateljstvu, upajoč, da bo posredovalna akcija s pomočjo antante odstranila zapadno - madžarske nevarnosti in s tem ustvarila stalno prijateljsko razmerje med Češkoslovaško, Avstrijo in Madžarsko. Oba ministra sta sklenila, da ostaneta v stalnih zvezah ter se pričakuje definitivnega rezultata koncem tega tedna.

DR. BENEŠ O MADŽARSKI.

Praga, 28. septembra. (Izv.) Tekom debate o vprašanju Zap. Madžarske je izjavil na včerajšnji seji odseka za zunanje stvari dr. Beneš, da prihajajo kot prisilna mera zoper Madžarsko v prvi vrsti v poštev gospodarske represalije in je nato dejal: Moje stališče je, da se morajo najprej izpolniti obveznosti mirovne pogodbe, potem šele nastopi čas za koncesije na gospodarskem in političnem polju. Koncesije niso prav za prav nikaka kršitev mirovne pogodbe, vendar pa morajo biti poprej izpolnjene določbe mirovne pogodbe.

DEMENTI MADŽARSKIH LAŽI.

Ljubljana, 28. septembra. Po ponesrečenih poizkusih madžarskih elementov v Prekmurju, vplivati z demonstracijami na razmejitveno komisijo, poizkušajo sedaj isti elementi drug manever in pošiljajo v svet kanibalske vesti, katerih neutemeljenost in prisiljenost mora takoj na prvi pogled uvideti vsak poznavalec razmer. Ena takih vesti, lansiranih iz Budimpešte se glasi: »Iz Št. Gottharda se javlja: Slovensko prebivalstvo, ki je pri razmejitveni komisiji protestiralo proti odcepitvi od Madžarske, je zaradi svojega patrijotičnega zadržanja izpostavljeno preganjanju Srbov. Število aretiranih znaša več tisoč. — Srbi jih tepo in mučijo barbarsko. — Odtirali so 700 Slovencev, katerih imena se niso mogla ugotoviti. Slovensko prebivalstvo beži iz strahu pred srbskimi grozodejstvi na Madžarsko«. — Ni treba posebej poudarjati, da je vsa vest neresnična. Aretiranih je dosedaj le par ducatov madžaronskih hujskačev, ki so bili izročeni rednemu sodišču. Vest o begu slovenskega prebivalstva je plod fantazije; bežijo le oni elementi, ki imajo vsled izvršenega ščuvanja slabo vest in se boje roke pravice.

PRVI MINISTRSKI SVET ČEŠKOSLOVAŠKE VLADE.

Praga, 28. sept. (Izv.) Jutri se vrši prvi ministrski svet nove vlade.

POSLANEC ŠVEHLA PRIDE V JUGOSLAVIJO.

Praga, 28. sept. (Izv.) Poslanec Švehla odpotuje v kratkem v neko jugoslovansko kopališče.

HARDING SPREJEL KLOFAČA IN BILEGA V AVDIJENCI.

Praga, 28. sept. (Izv.) Senator Klofač in zastopnik sokolskih društev Bileg se mudita začasno v Ameriki, kjer jih je sprejel v posebni avdijenci predsednik Harding.

NOV ČEŠKOSLOVAŠKI KNEZOŠKOF.

Praga, 28. sept. (Izv.) Poslanec Hlinka bo najbrže imenovan za knezoškofa v Trnavi na Slovaškem.

Ideja zmaguje.

Medtem, ko naši nasprotniki besnijo, govorimo mi mirno in stvarno. Kdo drug na našem mestu bi se pod takimi okolščinami spozabil, vrnil bi milo za drago ter razgalil vodstvo mladoliberalnega tabora do golega, da bi javnost videla vso gnjusno bolezen, ki razjeda slovensko narodno telo. Toda nemorale je ozračje po zaslugi JDS že polno.

Včerajšnje »Jutro« priznava v svojem uvodniku, ki je pisan v brezmejni strasti in sovraštvu, da vodi JDS proti NSS boj na nož in da je tudi boj proti Pesku bil le boj proti NSS. Verno se drži gesla svojega voditelja žida Žerjava, ki je dejal: ena izmed teh dveh strank (JDS in NSS) mora izginiti. Komaj se je Pesek umaknil iz političnega pozorišča, so nasprotniki, misleči, da je s tem nastala vrzel v bojni črti NSS, planili po njej kakor obsedeni. V svoji besnosti gredo tako daleč, da delajo za delo strankinega načelstva NSS, ki je bilo boj proti demokratski korupciji in ga oni spretno predstavljajo kot boj proti državi, odgovorne tudi državne uradnike, ki vsak dan bolj odpovedujejo pokorščino JDS, jim grozijo in jih po stari že znani metodi denuncirajo.

Ker smatrajo demokrati sami sebe za državo, je naravno, da se pregreši proti državi vsakdo, ki se bori proti njihovi korupciji. Tisti NSS, ki se bori proti nepostavnostim, proti terorizmu in proti korupciji JDS, ki je v škodo narodu in državi, očitajo, da je »državo vlačila v blato vsak dan hujše«. Jasno torej, da smatrajo sebe za državo. Mislijo, da delajo lahko kar hočejo, največja lopovstva; če pa jih kdo, ki jih pri zločinu zasači, prime neizprosno za vrat in tira pred ljudski tribunal, da jih razgali, ga dolže protidržavnih dejanj. Po njihovi logiki je država za to tu, da pod njeno zaščito in z njeno pomočjo vrše lopovstva in grozodejstva najhujše vrste. In to je mogoče v 20. stoletju, to je mogoče po strašni svetovni vojni!!

Izrekli so grožnjo proti državnim uradnikom, katerim so najprej odvzeli pasivno volilno pravo in katere smatrajo za kulije, ki bi po njihovem mnenju morali menjavati svoje politično prepričanje, kakor se menjavajo ministri. Tudi to je mogoče v 20. stoletju!

Toda to ni prvi in najhujši naskok. Pokličimo si v spomin volilno borbo, da vidimo, da tudi takrat niso drugače postopali. Dr. Žerjav je javno proglašal, da nobena volitev ni tako tajna, da se ne bi izvedelo, kako je kdo volil. Demokrati da si bodo dobro zapomnili vse one, ki jih bodo zapustili pri volitvah ter se ne bodo ozirali na nje, kadar bodo prosili pomoči ali pričakovali od njih državne službe ali pa povišanje v njej. Pod to grožnjo generalovega povelja so se vršile volitve. Toda grožnja ni nič pomagala. Danes nismo več v dobi inkvizicije, da bi državljani bili primorani tako plesati, zato je bila JDS poražena.

Isto se je zgodilo sedaj. Stranka, ki v ljudstvu nima več prav nobene opore in se vzdržuje samo še s pomočjo terorizma in korupcije, je bila kljub strupeni gonji proti NSS, kljub očitanju protidržavnosti itd. strašno poražena, dočim je dobila NSS sijajno zadoščenje. Včerajšnje »Jutro« je zapisalo v uvodniku grožnjo in še istega dne je bilo justificirano pred celo javnostjo: pri volitvi župana mestne občine ljubljanske je bila JDS, ki je mislila, da zasede županski stol takoj, ko spravi Peska iz poti, popolnoma poražena, NSS pa je dobila kljub strahoviti gonji, ki se je vršila proti njej, zaupnico večine občinskega sveta s tem, da je bil izvoljen za župana narodni socijalist zdravnik dr. Tone Jamar. Izvolitev je dr. Jamar sicer odklonil, ker NSS noče, da bi še nadalje trpelo mestno gospodarstvo, ker je izključeno, da bi sedanja demokratska vlada potrdila župana, ki pripada stranki, ki je konkurentinja JDS — kakor se je izrazil svojčas glede potrditve Peska minister dr. Kukovec nasproti poslancu Brandnerju — toda dejstvo ostane, da je dobila NSS zaupnico in s tem veliko zadoščenje.

Svitati se je jelo tudi v drugem oziru: Na mesto podžupana prestolice Slovenije je bil na programu NSS izvoljen učitelj. S tem je bilo izrečeno zadoščenje, veliko zadoščenje učiteljskemu stanu v teh zanj tako nečastnih dneh in uverjeni smo, da se bo posrečilo oprati učiteljski stan blata, ki so ga nanj vrgli izprijenci iz demokratskega tabora.

Včerajšnji dan je ponovno pokazal, da ideja vendar le zmaguje. Kljub težavam zmaguje in večje ko je preganjanje, tem silnejša in tem čistejša je ideja. V času, ko se demokrati v smrtni agoniji poslužujejo proti ljudstvu terorja najhujše vrste in korupcije, kakršne ne pomni zgodovina, da bi udušili nar. soc. gibanje, triumfira zdrava, čista ideja, triumfira pravica, resnica in svoboda. V srcih tisočev je našla rodovitna tla nar. soc. ideja in zastonj so grožnje in besnenje nasprotnikov. Naš čas prihaja. Naj le besnijo, mi gremo mirno preko njihovega besnenja na dnevni red.

Ideja zmaguje. Bodočnost je naša!

SEJA NAČELNIKOV KLUBOV VLADNE VEČINE.

Beograd, 27. sept. Včeraj dopoldne je bila konferenca načelnikov klubov, ki tvorijo vladno večino. Predmet razprave je bilo stališče dveh zastopnikov radikalnega kluba, ki se tiče začetka dela o finančnem odboru. Radikalci so stali na stališču, da se v vladi ne more začeti z delom, ker proračun še ni definitivno potrjen. Poslanci iz drugih klubov so poiskušali pregovoriti radikalce k temu, da bi se finančni odbor razdelil v sekcije, nakar pa radikalci niso mogli pristati. Sklenilo se je potem, da se bodo seje finančnega odbora za nekoliko dni odgodile, ko bo finančni minister končal zgodovinski del svojega ekspozeja.

INCIDENT OB ROMUNSKI MEJI.

Budimpešta, 27. sept. Pri Kötegyanu ob madžarsko-romunski meji je romunska patrulja ustrelila na razmejitveno komisijo. Krogla je letela tik glave japonskega stotnika Sana. Komisija je ustavila avtomobil in ugotovila čin.

NOVI ČEŠKOSLOVAŠKI POSLANIK V BUDIMPEŠTI.

Praga, 28. sept. (Izv.) Madžarska vlada je dovolila agrement za Budimpešto legacijskemu svetniku Baračku, čigar imenovanje za poslanika se pričakuje v kratkem.

VALUTNA KONFERENCA V LONDONU.

London, 27. sept. Kakor poroča Reuterjev urad, dobro napredujejo priprave za mednarodno valutno konferenco v Londonu, ki se ima po prvotnem načrtu začeti začetkom decembra. Inicijativo za to konferenco so dali ugledni angleški finančniki, da bi se na konferenci razpravljalo o programu ukrepov, ki bi zvišali valute posameznih držav. Pripravljalni odbor konference je pozval ministrske predsednike vseh držav, naj odpošljejo na konference svoje delegate. Zedinjene države, Nemčija, Nizozemska in Danska so že pristale na konferenco.

Podpisujte drž. posojilo, čas poteka!

Borzna poročila.

Curih, 28. sept. Devize. Berlin 4.45, Newyork 579, London 21.58, Pariz 41.05, Milan 23.80, Praga 5.90, Budimpešta 0.80, Zagreb 2.60, Bukarešta 4.55, Varšava 0.09, Dunaj 0.37. avstrijske krone 0.24.

Zadnja beseda.

G. Pesek je podal izjavo, v kateri javlja slovenski javnosti, da odlaga funkcijo v načelstvu Nar. socijalistične stranke, kakor tudi svoj mandat v občinskem svetu ljubljanskem in da se bo umaknil za toliko časa iz vsega javnega delovanja, dokier ne doseže popolnega zadoščenja. Kdor je bil namreč pri ptujski sodni obravnavi navzoč in je videl priče, ki so nastopile proti gospodu Pesku ter slišal njih izpovedi, ta ne dvomi, da je g. Pesek nedolžen in da pomeni delna oprostitev obtoženega Klemenčiča veliko krivico za g. Peska in njegovo družino. Izjava sama na sebi je izraz tako velike poštenosti in popolnega zaupanja, da laž ne bo večno obveljala — tudi če je bila izrečena pod prisego — da prežene zadnje dvome.

Majhni kliki se je zaenkrat posrečilo izvršiti politični uboj nad delavnim in agilnim človekom, ki je imel edino napako, da je s svojo delavnostjo ogrožal obstoj parasitov na zdravem telesu našega naroda. Uporabili so za to vsa sredstva, dokler se niso zatekli k najgnusnejšemu podkupljevanju prič. Če sedaj hočejo prevarati javnost s tem, da pravijo, da g. Vavpotič ni mogel izpovedati, da bi bila kaka priča v ptujski razpravi podkupljena, se jim to ne bo posrečilo. G. Vavpotič tega sploh nikdar trdil ni, toda pred sodiščem je izpovedal, da mu je g. Tribuč po naročilu dr. Žerjava in Praprotnika ponujal nagrado tudi 100.000 kron, če bi hotel izpovedati kaj obtežilnega proti g. Pesku. Za vsakega mislečega človeka je jasno, da so Peskovi nasprotniki poskusili svojo srečo z istimi sredstvi tudi pri drugih, kar se jim je očividno tudi bolje posrečilo.

Majhni kliki, ki razpolaga za enkrat še s politično močjo in jo izrablja v svoje strankarske svrhe ter velikimi, iz naroda izsesanimi denarnimi sredstvi, je uspelo izločiti iz aktivnega političnega udejstvovanja enega svojih nasprotnikov. Pri tem pa si je nakopala obsodbo vsega naroda in začasna zmaga, — ker zadeva še ni končana — jo stane zadnji ugled pri vseh poštenih ljudeh.

Eden se je danes umaknil iz javnega življenja, tisoči drugih stopajo nanovo v boj za isto idejo, za katero se je boril oni, ki ga je klika izbrala za svojo žrtev. In prišel bo čas, ko bo tudi klika uvidela, da končno zmago v narodu in državi izvojuje le ideja, čista in poštena in da morejo največji posamezniki biti le orodje ideje, ki jo uveljavljajo. Vsled tega pa bo še ta zadnja peščica brezidejnih političnih koristolovcev, ki se skrivajo za masko državotvornosti razpadla ter napravila prostor mladi in čvrsti Narodno-socijalistični stranki.

Plačani denuncijanti.

Ne oziraje se na špecijalni slučaj g. A. Peska mora se reči, da tako žalostne vloge v kakšni javni aferi ni igral še nobeden stan kakor učiteljski z vednostjo viš. šolskega sveta in ob tihem molčanju celokupne učit. organizacije, kateri načeljuje član načelstva JDS. Afera Pesek contra Klemenčič ni stvar učiteljev Šegule, Lovreca, Flereta, Klenovška, je zadeva celega stanu; je zloraba vsega učiteljstva v zasebne namene korumpirane JDS-klike, katere privesek tvori del učiteljstva, vzgojen v tistem duhu, ki je pihal v soboto in nedeljo strast in maščevanje na bivšega tovariša zato, ker ni ta pristaš korupcije, ker ni bil na prodaj, ker noče biti plačani denuncijant. Žalostna je bila vloga ptujskih učiteljev. Kako hočete vi, skrunilci časti, javne morale in plačani kolporterji v službi najbolj demoralizirane stranke imeti ugled med ljudstvom? Svoj čas je rekel Masaryk češkim duhovnikom: Plačani denuncijanti. Da duhovščina ne bi kaj takega naredila, kar je storil ptujski učitelj v aferi Pesek. Duhovščina drži skupaj, ne izda svojega sobrata nikoli, akoravno se zgodi slučaj, da se župnik in kaplan smrtno sovražita in načelno nasprotujeta. Javnosti ostane to vse prikrito zaradi ugleda stanu in vzdrževanja avtoritete med ljudstvom.

Kje je drugi Masaryk, da ponovi naslovne besede.

Časi klerikalne strahovlade so prav malenkostne razmere naše polpreteklosti v primeru z razmerami, ki jih ustvarja ljubljanska klika advokatov in bankokratov z ljudskim denarjem in s stanom, katerega plačujejo državljani in davkoplačevalci zato, da bi učili v šoli in javnosti resnico, pravico, poštenost, m o r a l o.

Na nekem shodu je poslanec Brandner napadel baje učiteljstvo, katero se izogiblje delavskih slojev. Glasilo jugosl. učiteljstva je na to napadlo Brandnerja, primerjaje NSS s klerikalno stranko. Ne bodemo raziskavali, piše li »Učit. Tov.« resnico, napadi naj veljajo samo na tak del učiteljstva, ki smatra svojo izvenšolsko nalogo za končano, če kot pristaš protiljudske klike upravlja posel avantgardista in eksponenta politične organizacije, katera nima z ljudstvom ničesar drugega skupnega, nego denar, katerega si je nabrala pod imenom državnotvornosti iz ljudskih žuljev.

Ugled učit. stanu zahteva, na nastopi glasilo UJU z vso vehemenco zoper one, ki zlorabijo učit. stan in njegove člane v namene ene politične stranke. »Učit. Tov.« mora imenom celokupne učit. organizacije obsoditi ostudno zlorabo učiteljskega prepričanja za dosego županskega stolca v Ljubljani. To pričakuje vsa javnost; drugače bode prepričana, da je »Učit. Tov.« poluradno glasilo falirane demokratske stranke. Učiteljstvo, organizirano v enotni stanovsko-strokovni organizaciji, živi v prepričanju, da izrablja vodstvo UJU svojo od vsega učiteljstva mu dano nalogo in pozicijo za namene tiste stranke, katera je danes med ljudstvom na najslabšem glasu, kar daje učitelju na deželi slab sloves ravno vsled tega, ker se je udinjala tej protiljudski peščici ljubljanskih bankirjev in advokatov. Susteršičeva era je hotela hlapcev; našla jih je dovolj in vedno več jih je bilo. Doba Žerjavov zahteva še denuncijantov; našla jih je, plačane in neplačane.

Kdor zasleduje stanovske učiteljske razmere, pride do trdnega prepričanja, da se je vodstvo UJU udinjalo demokratski stranki. Ono stoji na stališču: Kdor UJU, ta JDS; to je pogubonosni klic vodstva UJU, prava nesreča za učiteljstvo.

Kakor upropašča klika JDS narod in državo, tako je vodstvu UJU v prvi vrsti za stranko, ki s svojo politiko koruptno upropašča javno moralo.

Skandal je, da se stavlja JDS učiteljstvo v sprednje bojne vrste takrat, ko je treba z vsemi sredstvi, ki so na razpolago, reševati zavoženo politiko protiljudske interese zastopajoče klike. Ali mora biti res učitelj tisti, kateri pomaga oskrunjevati plemenita člov. čutila pod pogojem, da mu liberalna klika zagarantira ugodno službeno mesto ali stalež okrajnega šolskega nadzornika.

Višji šolski svet molči in trpi, da učiteljujejo nadalje učitelji F., Š., K. itd. Molče zastopniki staršev, zdravstva, kmetijstva itd. Gorje vam! Roka pravice mora zadeti tudi te varuhe skrunilcev javne morale. Za učiteljstvo je »posrečeni« dokaz »Eulenburgovstva« največja žrtev, ki jo je kdaj doprinesel kakšen stan za stranko. Šegula, Klemenčič et comp. so onečastili sebe in svoj stan, samo da pomagajo falitni stranki vsaj na šibke noge. Šolska oblast pa ščiti ptujsko kugo, razširjajoča smrad po vseh krajih naše domovine. Pozivljamo nadzornika referenta za Štajersko, da se ojunači, javnost je za njim. Učitelji F., Š., K. ne spadajo več v šolo. Zahtevamo diciplinarno preiskavo proti razširjevalcem defektnih dejanj. Ako tega noče storiti sedanji višji šolski svet, mora napraviti remeduro drugi sistem. Tudi ambicijozni plagijator Pavel Flere ne spada na mesto jugoslovanskega nadzornika. Obračun ž njim mora priti! Živela poštenost, proč roke vi od šole!

Prihod srbskih in hrv. profesorjev.

Iz Zagreba, kjer so se udeležili svojega kongresa, je prišlo danes ob 10.41 predpoldne kakih 250 srbskih in hrvatskih srednješolskih profesorjev in profesoric v Ljubljano, da pozdravijo svoje slovenske kolege in si ogledajo mesto in pokrajino. Vsi tukajšnji profesorji so pričakovali svoje srbske in hrvatske tovariše na peronu južnega kolodvora. Izstopivši iz vlaka so se došli gostje razvrstili na peronu, na kar jim je predsednik ljubljanske sekcije profesorskega udruženja, ravnatelj dr. Korun izrekel v kratkih in toplih besedah dobrodošlico. Pozdravili so došle šolnike tudi dvorni svetnik dr. Skaberne imenom prosvetnega oddelka pokrajinske uprave, nadalje mestni komandant polkovnik Polak imenom vojaške uprave. Vsi prisotni so se temu pozdravu navdušeno odzvali z vzkliki: »Živela naša vojska!« Imenom mesta Ljubljane je izrekel pozdrave magistratni ravnatelj dr. Zarnik in slednjič imenom ljubljanske sekcije udruženja jugoslovanskih novinarjev njen predsednik urednik Smodej. Po vseh pozdravih je navzoče mnogobrojno občinstvo, med njimi tudi mnogo srednješolcev in srednješolskih dijakinj, goste živahno aklamiralo.

Na pozdrave se je zahvalil predsednik beograjske sekcije profesorskega udruženja Jeremija Živanovič, ki je v vznešenih besedah hvalil lepoto slovenskih krajev, divne čare slovanskih gora, jezer, rek in jam. — Sedaj razumem, je vzkliknil, »zakaj Slovenec tako ljubi svojo domovino in zakaj žrtvuje zanjo tudi življenje!«

Na trgu pred kolodvorom, kjer so srednješolske dijakinje delile gostom cvetlice, so se došli gostje in domači tovariši v spremstvu dijaštva in drugega občinstva razvrstili v dolgo povorko, ki je po Dunajski in Selenburgovi cesti krenila v Zvezdo. Na vsej poti je prebivalstvo prijazno pozdravljalo zastopnike jugoslovanske inteligence. V zvezdi je bil razhod; profesorji-domačini in dijaki so odvedli goste v odkazana stanovanja. —

Po skupnem obedu v veliki dvorani hotela Union ob 13ih so si gostje popoldne ogledali mesto in razne šolske in kulturne naprave, gledališča, šolska poslopja, Narodni dom, spomenike, Mirje in rimsko ozidje, Gruberjev prekop, Grad, mestno hišo in druge ljubljanske znamenitosti.

Banket ob 20ih.

Zopet Albanci.

Ni ga skoro dneva, da ne bi stala v časopisju vsaj po ena notica o Albaniji. Pravzaprav o Albancih, kajti ne gre toliko za Albanijo, ko za njene prebivalce, ali še točneje: za homatije, ki jih imamo z njimi ob albanski meji. Zadnje dni se poroča o novem gibanju Albancev na tej meji, o gibanju in zbiranju albanskih čet z namenom, da se napadejo naše obmejne straže.

To pot ima albansko gibanje več ko običajni značaj roparskih napadov. Baje nameravajo tolpe, ojačene s četami tiranske vlade, potisniti našo obmejno obrambo nazaj in zasesti ono ozemlje, ki ga ima naša država zasedenega glasom preliminiranih določb iz leta 1918 preko mejne črte od leta 1913. Ta sporni pas sicer ni ne širok, ne bogat, ne gosto poseljen, marveč povečini hribovit ter planinski svet; njega prebivalstvo je po precejšnjem delu srbskega jezika, dasi pomuslimanjeno. Mi smo o tem predelu že ponovno pisali; za nas ima velik strateški in prometnogospodarski pomen, njega posest nam je potrebna, da zavarujemo in stabiliziramo mejo ter lahko prosto izpeljemo svoje prometne načrte.

Pred zvezo narodov se pripravlja razrešitev albanskega obmejnega vprašanja. Očividno pa so se Albanci že naučili, kako se v Evropi uvajajo razrešitve spornih zadev ter se obrača pozornost nanje. S svojimi napadi hočejo očividno povzročiti kravale na spornem ozemlju in obrniti nase pozornost evropskega razsodišča. Da so za tem italijanski dirigenti, o tem pač ni dvoma.

Nedvomno je želja nas vseh, da se ta zadeva razreši čim preje. Ko bomo imeli tudi na tej strani definitivne meje, tedaj bomo morali končno upati na to, da neha trajno bojno razpoloženje v tem nesrečnem kotu. Zadeve seveda ne gre bagatelizirati, kakor se dostikrat zgodi. Kajti tudi z našega konca prihaja vojaštvo v to »jugoslovansko Sibirijo«, kakor je zadnjič Dragiša Vasič krstil ta idilični kot Balkana, tudi mi moramo prispevati v nemali ekspenzar stroškov, ki jih požira vzdrževanje vojaške krajine. V tem oziru smo na najslabšem med državami Evrope, kajti nobeni ni potreba v mirovni dobi vzdrževati popolno vojno stanje, kakor ga moramo mi proti monstrozni albanski državi.

Pacifikacija bo nastopila, kadar bo civilizacija zmagala tu. Z naše strani je predpogoj za to, da se zgrade železnice, ki omogočajo promet v zadostni hitrosti in zadostnem obsegu. Točno in sigurno delujoča uprava v zvezi z brezpogojnim uveljavljanjem zakona v vsakem posameznem slučaju in onemogočanjem hajduštva in odmetništva, to so oni činitelji, v katerih nam je pričakovati nastopa miru in reda.

Kongres narodnih železn. organizacij v Beogradu dne 24. in 25. sept.

Predzborovanje in kongres sam sta potekla mirno in dostojno. Obravnavala so se na tem kongresu izključno vprašanja stanovskega značaja z ozirom na neurejenost naših železnic in brezpravnosti osobja, ki vodi v še večno neurejenost in nezadovoljstvo uslužbencev, zbog različnih obstoječih službenih predpisov. Na kongresu se je pokazala popolna stanovska edinost in zavest voditi boj za uveljavljenje svojih zahtev z vsemi razpoložljivimi lojalnimi sredstvi. Celotno obravnavano gradivo se je odposlalo v obliki resolucije in spremnega pisma vsem merodajnim činiteljem in prijateljem železničarstva. Spomenica ima sledeče besedilo:

Gospodu ministru saobračaja

v Beogradu.

Centralnemu odboru narodnih železničarjev Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev čast je predložiti g. ministru resolucijo sprejeto na tretjem kongresu narodnih železničarjev, ki se je vršil dne 24. in 25. septembra t. l. v Beogradu.

Gospod minister! Narodni železničarji vseh ravnateljstev so takoj po osvobojenju in ujedinjenju izvršili popolno narodno in strokovno ujedinjenje s ciljem, da pomagajo pri konsolidaciji prometnih ustanov in doprinesejo s tem h kolikormogoče hitri konsolidaciji same države.

Železničarji so prvi dokazali svojo visoko zavest, da zavisi bodočnost našega naroda od složnega in požrtvovalnega dela od vseh faktorjev, vseh treh plemen našega troimenega naroda.

Na prvem kongresu februarja 1919 v Beogradu, so stavili narodni železničarji, kot prvo najvažnejše vprašanje izenačenje raznovrstnih zakonov, kateri so vladali v raznih pokrajinah naše države.

Predlog na tako važno vprašanje je sprejela takratna vlada g. Stojana Protića, resorni min. g. Vomislav Vulovič je določil strokovno komisijo iz organov prometnega ministrstva, ki so imeli nalogo, da izdelajo zakonski načrt, ki bi bil uveljavljen za vse železnice v državi.

Gospod minister je dal izdelan zakonski načrt centralnemu odboru narodnih železničarjev na razmotrivanje, smatrajoč, da je v interesu službe in v interesu države, ako se v kolikor mogoče večji meri zadovolji želje osobja te najtežje državne službe. V tem projektu je bilo predvideno izenačenje plač vsega železniškega osobja, a to vprašanje je bilo akutno, ker je prejemalo osobje v novo osvobojenih pokrajinah plače v kronski vrednosti, čeravno je bila relacija krone 1 : 4.

Meseca avgusta in oktobra istega leta so predložili delegati centralnega odbora narodnih železničarjev predlog v katerem so podali svoje mnenje o izdelanem zak. načrtu s prošnjo, da se projekt kolikor mogoče hitro uzakoni.

Ministarstvo saobračaja in vlada niso sprejeli ta predlog narodnih železničarjev, temveč so izdali odlok, da se samo delavci provedejo na dinarske plače, a nastavljeno osobje se je zanemarilo in njihovo vprašanje je ostalo še nadalje odprto.

Tako enostavno rešitev tega tako važnega vprašanja je dovedlo do tega, da so mogli dobiti protidržavni elementi razmah, se dvigniti proti državi, in napraviti stavko v aprilu l. 1920.

Kako so se narodni železničarji med stavko zadržali je g. ministru znano. Po končani stavki je pozvalo ministarstvo saob. delegate vseh žel. organizacij na pogajanja o projektu novega zakona.

Ob tej priliki so doprinesli delegatje narodnih železničarjev ponovno vzroke slabega prometa ter podali predloge, ki bi uplivali na izboljšanje prometa.

Ministarstvo in vlada pa tudi ob tej priliki niso ničesar storili, da se utrjeni obojestranski sporazum izvede, ter je to vprašanje še nadalje ostalo odprto. Prometna organizacija pa je bila od dne do dne slabša, ker tudi takrat obstoječi zakoni niso bili spremenjeni, a posamezne odredbe so se zamenjavale in dopolnjevale z novimi naredbami, po katerih se je osobje neenako zapostavljalo, kar je izzvalo še večje nezadovoljstvo med železničarji.

Posamezna ravnateljstva so enostavno suspendirala z zakonom zagotovljene pravice osobja, kakor n. pr. zastopanje pri disciplinarnih sodiščih, personalnih komisijah, delavskih komorah, kakor tudi v vprašanju kvalifikacij osobja.

Konštatiramo, da še danes niso povrnjene z zakonom pridobljene pravice na službeno obleko za osobje ravnateljstev: Zagreb, Subotica in Sarajevo.

Po naredbi iz leta 1919 se prometno ministarstvo ni organiziralo tako, da bi moglo izvrševati vrhovno prometno oblast in kontrolo nad prometom v celi državi in da bi moglo izdajati potrebne incijative za poslovanje podrejenim ravnateljstvom.

Že v januarju l. 1920 v Ljubljani in v avgustu 1920 v Beogradu, so narodni železničarji to ugotovili in v resolucijah prosili ministarstvo in vlado, da naj bi se v interesu države izvršila kolikor mogoče hitro organizacija prometnega ministarstva in da naj se za delo vzamejo samo zmožni strokovnjaki brez ozira na njihovo politično naziranje.

Ministarstvo in vlada pa niti tedaj niso upoštevali naše upravičene zahteve temveč so z novo uredbo o ustroju ministarstva saobračaja iz leta 1921 še hujše oktroirali pridobljene pravice železničarjev.

Ta naredba je še bolj zmešala že tako zmešano organizacijo prometa, a kar je še najslabše se ta uredba sploh ni udejstvila, čeravno je bila podaljšana, kar znači, da jo ministarstvo samo ni uvaževalo.

Konštatiramo, da se ministarstvo saobračaja še do danes ni organiziralo, se manj pa mu je uspelo organizirati oblastne direkcije. A ustanovljenje generalne direkcije smatrajo vsi strokovnjaki, kot veliko škodo za stroko, ker se kot inštanco ne more obiti, in ker ni organizirana, zadržuje po nepotrebnem poslovanje.

Pri provedenju osobja na dinarsko plačo poedinih krajev iz kronskega na dinaski tečaj se je stavilo ministarstvo saobračaja, brez zadostnega preurejevanja na stališče, da se prevedenje izvrši po plačah, ki veljajo na srbskih državnih železnicah ter se ni upoštevalo, da se na ta način osobju škoduje v pogledu napredovanja in visokosti plače.

Konštatiramo, da je ministarstvo saobračaja izdelalo to uredbo brez sporazuma z organizacijo narod. žel., dočim sta ministarstvo financ in ministarstvo pošte in telegrafa izdelala uredbe o provedenju osobja na dinarske plače sporazumno s strokovnimi organizacijami. To postopanje ingnoriranja nacijonalnih žel. organizacij od strani ministarstva saobračaja so si osvojile tudi oblastne direkcije, katere so postale država v državi in so počele gaziti zakonito zajamčene pravice podrejenega osobja.

Daleč bi nas privedlo če bi navajali ves materijal o načinu kako nepravilno se postopa proti osobju. Če bi pa gospod minister želel, smo pripravljeni pred komisijo s fakti dokazati kako velike krivice se gode osobju in da je osobju odvzeta možnost vsake pritožbe, ker se njih zagovor sploh ne vzame v pretres.

Železničarji iz priujedinjenih krajev so imeli pri tujih upravah pravico na voljeno zastopstvo pri disciplinarnih sodiščih. A ta pravica je danes odvzeta.

Narodni žel. smatrajo kot svojo prvo dolžnost delo, za konsolidacijo države in da bi zadrževali po krivici prizadete železničarje, da ne zabredejo v anarhijo radi brezobzirnega gazenja njihovih poslovnih pravic. Zato so prevzele narodne organizacije vlogo, za stopništva interesiranega osobja, ker se to sklada z velikimi intresi države. Oblastne direkcije so šle tako daleč, da so iz nerazumljivih razlogov enostavno kategorično zaprle pod narodnim organizacijam, da ne morejo intervenirati v svrho ublažitve dejanj, katere so zagrešili direkcijski organi vsled nepoznavanja službe.

Narodni železničarji niso protivniki odredbe zakona o redu in delu v državi — nasprotno oni nečejo ničesar podvzeti kar bi motilo red in zadrževalo delo v državi.

Gotovi nedorasli in nerazsodni faktorji so predstavili vladi in narodu železničarje kot maso, ki ne ve kaj hoče; zvračajoč vso krivdo za kaos na gotove organe, da bi prikrili lastno nesposobnost in nezavednost.

Visoka je bila zavest naše organizacije. Vedno smo lojalno pazili na bolna mesta, ki jih je treba lečiti; žalibog brez uspeha ker so te intervencije došle v roke nestrokovnjakom, ki niso razumevali njihove važnosti.

Narodne organizacije odločno zavračajo, da bi bila za nered železnicah kriva železničarska masa; nasprotno konštatirajo, da so temu krive poedine nesposobne uprave, ki se morajo v interesu reda in dela odstraniti iz mest, ki jih zavzemajo in nadomestiti z strokovnjaki.

Tudi kot meščani so se železničarji sijajno odzvali klicu države za podpisovanje posojila. Z ozirom na to pa imajo železničarji kakor tudi vsi drugi meščani pravico, da vprašajo: Komu se poveri delo za popravo obrata in kdo bo vporabljal od njih naložen denar.

Gospod Minister!

Narodni železničarji so globoko prepričani, da izhaja ves vzrok nereda na železnicah od zgoraj in nimajo nade, da bi se rešili kaosa ako se ne začne takoj osnovno reformirati in ako se ministarstvo in oblastne direkcije neoslobode škodljivih političnih uplivov.. Za vsa mesta se mora zahtevati le strokovnega znanja in nič drugega.

Razumevajoč težak položaj v katerem se nahaja država radi slabega obrata so bili narodni žel. primorani oceniti odkrito in brezobzirno vzroke kaosa.

Narodni železničarji ostanejo pri svojih starih zahtevah, da se mora izdati za vse železnice, radi izvzetega značaja železniške službe, poseben zakon, ki bo bolje ščitil interese tako države, kakor tudi osobja.

Gospod Minister!

Narodni železničarji smatrajo za čast zaprositi, da se izdajo koj še pred izdajanjem občega zakona za železnice vsi oni pravilniki, ki so v resoluciji označeni kot nujni in za katere zadostuje Vaša sankcija.

Zajedno Vas prosimo, da čimpreje predložite zakon o uredbi železnic skupščini v rešenje, da se čimpreje utrdi moč države tudi na železnicah.

Sprejmite g. minister tudi ob tej priliki uverenje našega posebnega spoštovanja.

Gospodarske vesti.

+ **Monopolsko skladišče v Ljubljani.** V Ljubljani se je osnovalo monopolsko skladišče za sol, ki se začasno nahaja v prostorih tobačne tovarne.

+ **Novo veliko podjetje v naši državi.** V Zagrebu se je dne 21. t. m. vršil v prostorih zagrebške Srpske

banke, konstitucijonelni občni zbor »Jugolovenskega delniškega društva »Georg Schicht« Zagreb, z delniško glavnico šest milijonov dinarjev. To podjetje bo proizvajalo znana Schichtova mila, sveče i. dr. Pri podjetju so soudeleženi znani denarni zavodi: Srpska banka d. d., Hrvatska eskomptna banka, Hrvatska trgovska banka in Srpska centralna banka za Bosno in Hercegovino, Ravnateljstvo podjetja tvorijo gg.: Vladimir Matijevič iz Zagreba, predsednik, Henrik Schicht iz Ustja, podpredsednik, člani ravnateljstva pa so: Georg Schicht iz Ustja, Gjorgje Velisavljevič, Makso Antič, Milan Vrbanič in Nikola Božič. — Tako se bo tedaj začelo proizvajati tudi v naši državi znano Schichtovo milo z znamko »Jelen«, katero smo morali dosedaj uvažati iz Čehoslovaške.

Dnevne vesti.

— **Naročnikom - zamudnikom** je uprava »Jugoslavije« razposlala te dni opomine s položnicami ter jih nujno prosi, naj zaostalo naročnino takoj dopošljejo, ker se jim sicer s 1. oktobrom list ustavi, a naročnina iztirja drugim potom.

— **Državno posojilo** podpisujejo Ljubljančani v izdatni meri pri »Jugoslovanskem kreditnem zavodu na Marijinem trgu št. 8«. Posnemajte! Kdor še ni podpisal, naj podpiše še te dni. Za podpisane vsote se sprejema gotovina ali hranilne knjižice tudi drugih denarnih zavodov. Izvenljubljanski podpisovalci dobe poštne položnice, da nimajo nikakih stroškov s pošiljatvijo denarja. Zahtevajte z dopisnico poštno položnico.

— **Priporočamo** Jugosl. kredit. zavod v Ljubljani, Marijin trg 8 vlagateljem. Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotkov ter jih izplačuje brez odpovedi. Vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Vloge so popolnoma varne, ker je zavod dobro situiran in ima že nad 3 milijone jamstvene gotovine čeprav obstoji še le dve leti.

— **Junaštvo.** Sinočnji »Slov. Narod« piše, da je g. Pesek političen mrlič in se potem vendarle prav nesramno obreguje ob njega.

— **Lažniki.** »Jutro« je v včerajšnji številiki s pompijoznim naslovom priobčilo, da se je včeraj opoldne vršila pri gospodu Pesku seja načelstva NSS. Celo poročilo je zlagano, ker se pr g. Pesku ni vršila nobena seja. »Jutro« navaja celo nekatere udeležence pri seji, a ni bilo takrat nobenega v hiši gospoda Peska. »Jutro« naj ve: 1. Gospod Pesek je sam izstopil iz političnega življenja in 2. seje načelstva NSS se vrše v strankinem tajništvu.

— **Zamorci.** Naš včerajšnji uvodnik »Zamorci« je zbudil splošno pozornost in odobravanje. Liberalna gospoda učiteljstvo vedno le izrablja za priganjače, za ta'ažo, za sluge - zamorce, do veljave jim pa ni dala priti. »Zamorc je storil svojo dolžnost, zamorc lahko gre«, po tem izreku se ravnajo demokrati. Tega mora biti konec, učitelj mora biti tudi upoštevan in sme tudi zasesti važna mesta. Tega načela se drži NSS povsod in je včeraj tudi v Ljubljani pokazala, da ceni, spoštuje in upošteva učiteljski stan ter je izvolila za podžupana učitelja.

— **Pogreb nedolžne žrtve avstrijskega vojaškega režima Ivana Brenceta.** Pred kratkim smo izkazali zadnjo čast in kolikor možno zadoščenje spominu nedolžne žrtve in pa preostalim sorodnikom. Sokolu I. st. Boštjanu Olipu iz Radovljice. Njegovo truplo so prepeljali iz Brucka na Muri, kjer je bil po vojaškem prekem sodu zaradi znanih Judenburških vojaških nemirov po nedolžnem ustreljen. Pokopali so ga lako slovesno na domačem radovljiškem pokopališču. — V ponedeljek dne 3. oktobra pa se vrši pogreb druge nedolžne žrtve avstrijskega vojaškega nasilnega režima. Dne 24. avgusta 1915 je bil od avstrijskega vojaškega naglega sodu obsojen na smrt Ivan Brence, gostilničar in posestnik iz Dovjega ter še istega dne ustreljen v »Suhem bajarju.« Zatrjeval je svojo nedolžnost ter je konečno, ko je uvidel, da je vse zaman in da bo podlegel krivičnemu nasilju izrazil željo, da naj se njegovih zemeljskih ostankov ne pusti ležati v »Suhem bajarju«. Leta 1920 so njegove hčerke zaprosile za obnovo kazenskega postopanja, ki se je dovolilo, in je bil pokojni Brence od obtožbe oproščen. Bil je torej po nedolžnem usmrčen. Njegovi zadnji želji so sedaj ustregli njegovi sorodniki. V ponedeljek dne 3. oktobra t. l. ob 5. uri popoldne se bodo vzdignili njegovi zemeljski ostanki in slovesno prenesli ob spremljevanju vojaške godbe v njegov rojstni kraj Dovje, kjer že počiva njegova žena, ki ni mogla prenesti nasilne smrti svojega moža. Pogrebni sprevod se bode razvil od vojaškega strelišča, po Karlovski cesti, Starem trgu, Prešernovi ulici, Dunajski cesti, Gosposvetski cesti na državni kolodvor od koder odpošljejo truplo z vlakom v njegov rojstni in rodno grudo na Dovje na Gorenjskem.

— **Spremembe v voznem redu.** Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja nastopne izpremembe v prometu brzovlakov: Od 3. oktobra t. l. dalje odhaja simplonski orient - ekspresni vlak iz Beograda ob 22., iz Zagreba j. kol. 12.27, iz Ljubljane 16.30 in prihaja v Postojno ob 19.35. Od istega dne dalje vozi brzovlak Beograd - Ljubljana - Trst takole: Iz Beograda odhaja ob 8.15, iz Zagreba 21.05, iz Ljubljane 0.42 in prihaja v Postojno ob 2.50. Lokalni brzovlak Beograd - Zagreb državni kolodvor odhaja od 3. okt. dalje iz Beograda ob 18. ter prihaja v Zagreb drž. kol. ob 6.07. Vozni red omenjenih brzovlakov v nasprotni smeri ostane neizpremenjen. Brzovlaki št. 3, 4, 7 in 8 se od 1. oktobra dalje ne ustavljajo na postaji Grobelno.

— **Poštni in brzojavni uradniki, uradnice in služabniki** vseh kategorij v Sloveniji so podpisali do danes 700.000 kron državnega posojila. Nove prijave še prihajajo.

— **Narodni davek** je dolžan plačevati vsak zaveden Jugoslovan, vsak, ki ima ljubezen do lastnega naroda. Tudi kdor ni tako srečen, da lahko odšteje v narodne namene tisočake in stotake, da celo tak, ki mu ni mogoče žrtvovati niti bore kronice, vsak lahko plačuje narodni davek. Jugoslovanska Matica sprejme hvaležno vsako žeraibljeno znamko in omogoča tako vsakemu najbornejšemu uslužbencu, da doprinese svojo žrtev na oltar domovine. Torej smatrajmo vse rabljene znamke za last »Jugoslovenske Matice« in vsak zaveden Jugoslovan naj se smatra upraviteljem te lastnine! — Znamke sprejema Pokrajinski odbor Jugoslovanske Matice v Ljubljani, Pred školijo št. 21 in vsaka podružnica na deželi.

— **Trgovinska pogodba z Avstrijo** je podaljšana do 31. oktobra t. l.

— **Vse podružnice Jugoslovenske Matice** prosimo, naj v svojem področju zbirajo obrabljene znamke. Dobro organizirana zbirka znamk bo donašala izdatnih svot in ji odprla nov vir dohodkov, ki ne zahteva nikakih žrtev in le malenkosten trud. Zbirajo se lahko znamke s kuvertami vred, kar bi bilo še bolje, ker se na ta način dobe znamke nepoškodovane. Vsaka podružnica dobi potem vedno lahko par žensk ali otrok, ki ji od časa do časa znamke izrežejo in sicer tako, da ostanejo zobčki nedotaknjeni. Znamke je poslati nato pokrajinskemu odboru v Ljubljani. Podružnicam bo ta akcija gotovo dobrodošla, ker na ta način lahko razširijo svojo propagando v vse sloje in stranke in zanesejo zanimanje za Jugoslovensko Matico tudi v kraje, kjer ga dosedaj ni bilo.

— **Omogočite koroškim beguncem povratek!** Več beguncev iz Koroške cona A), ki živijo že celo leto brez zaslužka po Dolenjskem, se je hotelo vrniti v domovino. Dobili so potni list, toda avstrijski konzulat v Ljubljani jim je odrekel vizum, češ, da morajo najprej dobiti dovoljenje od koroške deželne vlade, da jim je povratek dovoljen. Kaj naj storijo sedaj ti reveži? V Jugoslaviji že celo leto zaman iščejo službe, a so se odklanjali kot tuji državljani domov pa tudi ne morejo. K nam so pribežali zato, ker so do plebiscita služili naši državi na Koroškem, a sedaj se nihče ne zmeni, da bi jim vsaj povratek omogočil. Merodajne oblasti naj sežejo po represalijah, ako se ne da s koroškimi oblastmi pametno govoriti. Imena teh beguncev so v našem uredništvu na razpolago.

— **Oni akademiki, kateri želo nadaljevati svoje študije v Zagrebu** in reflektirajo na stanovanje v Dijaškem domu, ki se nahaja v Rodilišču, Ilica 83, se pozivajo, da čim preje odidejo v Zagreb, ker je letos zelo malo prostora na razpolago, naval pa zelo velik. Za stanovanje se mora napraviti prošnja na Odbor centralne menze s sledečim prilogami: Indeks, odnosno zrelostno spričevalo, spričevalo o položenih izpitih ali kolokvijih, spričevalo stromaštva, domovnica, krstni list, spričevalo o obnašanju izstavljeno od pristojne politične oblasti (županstvo ali okr. glavarstvo). Menza začenja 6. vpisovanje 1. oktobra. I. Kapus, stud. vet.

— **Uprava hiš in posestev,** kakor tudi njih nakup in prodaja so danes boli kot kdaj poprej stvar zaupanja in spretnosti. Obrnite se v vsakem slučaju na Gospodarsko pisarno dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva 6, telef. 37.

— **Nesreča pri avtomobilni vožnji.** V torek se je na ovinku pri Medvodah zvrnil avto, ki ga je vodil vojaški šofer Fr. Es, ki je dobil težke notranje poškodbe. Ostali potniki so se le lahko poškodovali.

— **Izzivanje orožniške postaje.** Dne 3. avgusta. Zvečer so pili v Korenčanovi gostilni v Logatcu fantje Janez in Gregor Meze in pa Leskovec Anton. Okoli 11. ure so šli pred orožniško postajo, kjer so začeli razgrajati in vpiti. Zmerjali so orožnike, na katere morajo imeti posebno piko z najrazličnejšimi psovkami v raznih jezikih. Ko je prišla orožniška patrula se je vnel boj in da niso bili orožniki v premoči in nastopili v skrajno zadnjem času, bi prišlo do boja s težkimi posledicami, osobito ker so bili izzivači precej vinjeni in oboroženi s kozarci, katere so odnesli haje iz Korenčanove gostilne. Zmerjanje, suvanje in podobni mučni nastopi so se ponavljali, dokler niso spravili orožniki razgrajače v sodne zapore. Fantje delno priznajo Zagovarjajo pa se z razburjenostjo in pijanostjo. Zanikajo tudi, da so se oborožili s kozarci. Po dolgem posvetovanju je bil obsojen Janez Meze na 4 tedne ječe, Gregor Meze in Leskovec Anton pa sta dobila vsak po 4 tedne zapora. Kazen bodo presedeli v ljubljanskih zaporih, ker v Logatcu nimajo v zaporih več prostora.

— **Napad ali silobran.** Na Štefanov večer je šel oženjeni rudar Miha Drnovšek iz Loke pri Trbovljah na svoj dom. Spremljal ga je njegov tovariš Abram. V Potoški vasi jih je napadlo kakih 6 do 8 fantov domačinov. Ti so baje čakali na »glasarje« in v zmoti napadli Drnovška. Med napadovalci je bil tudi Jože Sajovic. Ta je podrl na tla Drnovška, ostali pa so udrli za pobeglim Abramom. Drnovšek je potegnil na tleh nož in trikrat zabodel Sajovica. Zbodljaj v prsa je bil skoro smrten. Nato je pobegnil tudi Drnovšek. Napadalci pa slikajo cel prizor zopet drugače. Oni trdijo, da je napadel Drnovšek Sajovica, ker sta si baje že delj časa sovražna. Ker se senat ni mogel uveriti o krivdi Drnovška in dokazovanje silobrana ni moglo izključiti, je bil Drnovšek oproščen.

Ljubljana.

= *Najnovejša demokratska himna.* »O ti ljubi Avguštin, županstvo je hin, vse je hin...«

= *Somišljenike in somišljenice NSS* v poljanskem okraju, ki še niso včlanjeni v krajevni organizaciji, opozarjamo, da se lahko vpišejo vsako soboto od 7. do 8. ure zvečer v društvenem lokalu v Strelliški ulici poleg gostilne P. Turk.

= *Pripravljalni odbor za javno knjižnico v Poljanskem okraju* namerava knjižnico v kratkem otvoriti. Lepo število knjig imamo že zbranih. Prosimo vse, ki jim je do izobrazbe ljudstva, da darujejo knjižnici knjige, ali pa ji pomagajo z denarnimi prispevki do procvita. Knjige in denarni prispevki se sprejemajo vsak torek, četrtek in soboto od pol 8. do pol 9. zvečer v knjižničnem lokalu, Strelliška ulica 23 (poleg Turkove gostilne).

= *Zadruga brivcev* opozarja slavno občinstvo, da bodo brivnice v Ljubljani od sobote, dne 1. oktobra pa do 31. marca od 8. ure zjutraj do 12. ure opoldan in od 13 (1) do 18 (6) v sobotah do 19 (7) ure odprte. Gospode naročnike se prosi, da se drže določenih ur, ker drugače se za delo pred ali izven delavnega časa mora računati dvojna cena.

= *Zveza vojnih vdov in sirot* priredi v soboto, dne 1. oktobra v dvorani Mestnega doma »Vinsko trgatev« s plesom. Svira godba dravske divizijske oblasti. Pričetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 5 din. K obilni udeležbi vabi — odbor.

= *Lepi izdelki domače umetnosti in obrti* je izstavila v svojem izložbenem oknu v Židovski ul. 5 tvrdka Toni Jager-Černe in Ko., trgovina z ročnimi deli in njih potrebščinami. Videti je prtičke, miljeje, blazine, kojih vzorci so vsi posneti po pravih narodnih risarijah ter v svojem izredno finem nijansiranju barv predstavljajo jako lepe okraske za moderne domove visokih, kakor tudi zmernih zahtev. Obe lastnici ste gojenki »Probude«, slike za vzorce je pa napravil naš mojster narodne ornamentike Maksim Gaspari. Izložba ostane do 10. oktobra neizpremenjena.

= *Nadaljevanje občnega zbora »Preporoda« SJSU* se vrši v soboto, dne 1. oktobra ob 15. uri v veliki dvorani Mestnega Doma. Za člane in članice udeležba obvezna.

= *Tedenski zdravstveni izkaz.* V dobi od 18. do 24. t. m. se je rodilo v Ljubljani 28 otrok (15 dečkov, 13 deklic), med njimi 1 mrtvorojeni. Umrlo je v istem času 25 oseb (17 moških, 8 žensk), med njimi 13 domačinov in 12 tujcev. Smrtni vzroki so bili: 1 življenjska slabost, 1 jetika, 1 trebušni legar, 10 griža, 2 zastrupljenje rane, 1 možganska kap, 1 srčna hiba, 11 drugih naravnih smrtnih vzrokov. Griže je bilo prijavljenih 32 slučajev.

= *Žile na roki si je prerezala* v duševni zmedenosti služkinja Terezija Deželak v Krakovski ulici. Odpeljali so jo v bolnico.

= *Harmoniko* je poneveril delavec v Kasalovih barakah Ilovar svojemu tovarišu Andreju Jergucu. Harmoniko, ki je vredna 1800 kron si je izposodil za en dan, ter ž njo pobegnil.

= *Poneverba kolesa.* Sedlarski vajenec Ivan Rožič v Sp. Šiški je posodil sedlarskemu pomočniku Francetu Marušič kolo znamke »Adler«, vredno 1700 kron. Marušič je pobegnil s kolesom preko meje v Italijo.

= *Žepna tatvina na glavnem kolodvoru v Ljubljani.* Kljub strogemu policijskemu nadzorstvu na ljubljanskih kolodvorih se vendar še ponavljajo slučaji predrznih žepnih tatvin. Dne 7. sept. je ukradel do sedaj še nepoznat žepar trgovcu Miji Dolinarju iz Velike doline na peronu glavnega kolodvora črno usnjato listnico, v kateri je bilo okrog 7000 kron denarja. — Tri dni kasneje se je zopet pojavil na peronu neznan žepar ter ukradel iz žepa denarnico Jožefi Bevc iz Kamnegorice. Tat je vzel iz denarnice okrog 200 kron in jo vrgel proč. Prazno denarnico so našli pred peronom.

= *Razne tatvine.* Lesnemu trgovcu Josipu Cimonu iz Divače je bilo ukradeno v hotelu »Union« soba 103 iz ročne torbice kukalo vredno 80 lir in ogledalo vredno 12 lir. Pri tem slučaju ni izključena tudi izguba. — Maksu Dominkušu iz Maribora sta bili ukradeni iz stanovanja dve lovski dvocevki. — Vinkotu Karletiču na Klancu pri Škofeljci je ukradel neznanec iz veže kolo znamke »Diamant«, vredno 2000 kron. — Točilnikoma na glavnem kolodvoru Al. Klerinu in Karlu Sever je ukradel neznan tat iz nezaklenjene sobe rojstne in domovinske listine, učno spričevalo, žepno srebrno uro z verižico in nekaj perila.

= *Pasji kontumac v Ljubljani* je odpravljen z dnem 27. t. m.

= *Umrl je* po precej dolgi in mučni bolezni višji sodni svetnik *g. Alojzij Žebre* v Ljubljani. Pokojni, ki je služil tudi več let kot okrajni sodnik v Velikih Laščah v Postojni in v Radovljici, kjer je še sedaj v najlepšem spominu, je bil jako točen in skrajno vesten sodnik, obenem pa vnet Jugoslovenski Matičar, vrl narodnjak in izboren, duhovit družabnik. Bil je 54 let star, ter zapušča vdovo s 7 nepreskrbljenimi otroci. Bodi mu blag spomin. Obitelji in sorodnikom iskreno sožalje.

= *Rokoborbe v cirkusu »Slavija — Gromov premagal Zaiykina.* Sinočnja tekma nam je prinesla v krasnem sporedu skoro popolnoma nepričakovane uspehe. Kot prva sta nastopila Rus Petrov proti Germanu Gojerju. Skoro ni bilo dvoma, da podleže Petrov, vendar nas je presenetila krasna borba Gojerja in pa kratek čas. Gojer je zmagal v 3 minutah in si priboril špecijalno nagrado 800 kron. Zanimiv je bil boj med zamorcem Sajerjem in Srbom Stokičem. Borba je bila ljuta, obojestransko ostra in krepka. Temperamentni Srb strašni Stokič je dobil isto temperamentnega in silnega Sajerja, ki mu je vračal milo za drago. Zmagal je Sajer v 15 minutah. Najlepša in najzanimivejša pa je bila borba med kraljem Zmage Zaiykinom, najmočnejšim in najstarejšim borilcem proti izbornemu in elegantnemu tehniku francoske borbe priznanemu Sibircu Gromovu. Bila sta odločilno borbo brez ozira na čas. Oba izborna tehnika sta pokazala vse sile in napela vse moči. Tako krasne in trenutnih sprememb polne in bogate borbe še nismo videli. Neštetokrat je bil Gromov na padcu, toda zadnji hip se je krasno obrnil, izmuzal ali odskočil. Zaiykin, ki se je boril spočetka jako mirno, je postal po 20. minuti razgret in je razvijal strašno moč. Toda Gromov se je čuval. Končno je izrabil moment njegovega obrata in v 25. minuti se mu je posrečilo, da je nepričakovano iznenadil nasprotnika in ga premagal. Oba krasna borca sta žela viharno priznanje. — Borbe bodo skoraj končane in se zaključijo z boks-matchem.

Maribor.

V okrilju mestnega sveta se sedaj vrše dnevne seje raznih odsekov, ki rešujejo tekoče in zaostale posle. Na seji dne 27. t. m. je bilo med drugim sklenjeno, da se z ozirom na pomanjkanje vode poiščejo in očistijo stari mestni studenci ter sta stavbni urad in mestni fizikat dobila tozadevne potrebne naloge. Dalje je bilo sklenjeno, da se barake v Danjkovi ulici spremene v stanovanja. Proračun za prenovitev teh barak, ki bodo obsegale 24 stanovanj, znaša 305 tisoč kron. Najemnina za stanovanja v barakah se zniža na stare zneske. V isti seji se je tudi sklenilo, da se dvorana v kazini rekvirira za zgodovinsko društvo.

Stanovanjski sosvet. Pred nekako enim tednom je mestni občinski svet na poziv vlade izvolil 12 občinskih odbornikov kot člane sosveta za stanovanjsko komisijo v Mariboru. Ker pa je oddelek za socijalno skrbstvo v Ljubljani črtal vse člane socijalno-demokratske in Slovenske ljudske stranke, je mestni svet v svoji seji dne 26. t. m. soglasno sklenil pozvati vlado, da potrdi celotno listo predlaganih članov za sosvet stanovanjske komisije, ker bi mestna občina v nasprotnem slučaju ustavila plačila osobju stanovanjskega urada, odpoklicala uradnike ter uradu odvzela pohištvo.

Občinski svet. Plenarna seja občinskega sveta mariborskega se vrši prihodnji teden.

Na državnem stanovanjskem uradu se do 8. oktobra ne bodo sprejemale stranke, ker se mora množina doslej nagromadenih in nerešenih aktov poprej urediti, da bo potem nemoteno poslovanje mogoče. Do 8. oktobra se sprejemajo le pismene vloge strank, od tega dne naprej pa bodo vsak teden v sredo in soboto uradne ure za stranke od 8. do 12.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov mariborskega okrožja naznanja, da se vrši II. redni občni zbor v Mariboru v soboto, dne 1. oktobra 1921 ob 7 (19) uri zvečer v zadnji restavraciji pri »Stari pivovarni«, Jurčičeva ulica št. 7 z običajnim dnevnim redom. Samostojni predlogi se morajo naznaniti pismeno društvenemu vodstvu pred občnim zborom. Dolžnost vsakega člana in članice je, da sigurno in točno dojde na ta važen letni občni zbor.

»Volksstimme«-dnevnik. Kakor se čuje, prične mariborsko glasilo socijalne demokratske stranke, »Volksstimme«, s 1. oktobrom izhajati kot dnevnik.

Izpremenba posesti. Prva hrvatska štedionica je zamenjala svojo od gospe Schwabove kupljeno hišo v Gosposki ulici 32 za hišo št. 24 v isti ulici (na vogalu Jurčičeve ulice), kjer že ureja svoje uradne prostore.

Cene mesa. Občinsko sodišče za pobijanje draginje je v svoji seji dne 24. t. m. sklenilo, da se ne ugodi prošnji zadruge mesarjev po povišanju cen govejega mesa, pač pa se dovoli povišanje cen telečjemu mesu, in sicer za prvovrstno meso od 14 na 18 in za meso druge vrste od 12 na 16 kron za kilogram.

Zaroka. Uradnik južne železnice Joško Vokač se je zaročil z gospodično Zorko Ciričevo iz Gornje Radgone.

Volitev v davčno komisijo. V nedeljo se je vršila volitev v davčno komisijo za mesto Maribor. Postavljeni sta bili dve kandidatni listi, in sicer skupna lista pridobitnih slojev, ki je dobila 329 glasov in socijalno-demokratska lista, ki je dobila 120 glasov.

Obsojen na smrt. Pred mariborsko porotoje je končala v soboto zvečer razprava proti Karlu Živku iz Ciglenc pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Obdolžen je bil, da je lani početkom aprila ubil svojo ženo in umoril svojega dva tedna starega otroka. Dasiravno je bil Živko večkrat v preiskavi, zaradi pomanjkanja dokazov pa zopet izpuščen in je ves čas dosledno tajil dejanje, so porotniki na temelju izpovedi prič in raznih obtežilnih indicijev glasovali za krivdorek z 8 proti 4 glasovom. Na temelju tega pravoreka je bil Živko obsojen na smrt na vešalih.

Nedeljske nogometne tekme. Nedeljska nogometna tekma med sportnima kluboma »Mariborom« in »Korotanom« je končala neodločeno, ker je bil uspeh 1 : 1. — Nemško sportno društvo »Rapid« pa je bilo poraženo od mariborskega »Atletic«-kluba. S tem je »Rapid« stopil v ozadje ter je njegovo mesto zavzel mariborski »Atletic«-klub.

Še ena smrtna obsodba. Karol Živko iz Ciglenc pri Št. Lenartu je bil že dvakrat oproščen pred porotniki, toda zadnjo soboto ga je porotno sodišče obsodilo na smrt, ker je umoril svojo ženo ter utopil svojega otroka.

Orkester Glasbene Matice v Mariboru prične s 1. oktobrom zopet z rednimi vajami pod vodstvom gospoda ravnatelja Topiča.

Avtomobil je povozil na cesti med Mariborom in Št. Lenartom nekega gluhonemega popotnika. Potegnili so mrtvega izpod avtomobila.

Zvišanje mesnih cen v Mariboru. Občinsko sodišče je dovolilo mesarjem zvišati cene teletini I. vrste od 14 na 18 K, II. vrste pa od 12 na 16 K. (Mariborčani so v tem oziru še vedno mnogo na boljšem kot Ljubljančani.)

V soboto, dne 1. oktobra se vrši v prostorih bivše višje vojaške realke velika skupna telovadna priredite vojaštva in Sokola. Zvečer je ob 9. bo bakljada in mirozov vojaške godbe, v nedeljo popoldne pa skupen nastop vojaštva in sokolstva.

Odstranitev starega dravskega mosta. Na zahtevo mestnega sveta po odstranitvi starega dravskega mosta je odgovorila državna gradbena sekcija, da tej zahtevi ne more ugoditi, ker nima za to potrebnih sredstev na razpolago.

Cena krompirja na mariborskem trgu. V nedeljo 24. t. m. je bilo na trgu nad sto vozov krompirja. Cena je bila od 28 do 30 kron merica, kar znaša 4 do 4.20 kron za kilogram. Ves krompir je bil že tekom dopoldneva razprodan.

Beg iz strahu pred kaznijo. 16 letnemu pastirju pri županu Kacu v Razvanju, Štefanu Kožuhu, se je 4. t. m. po nesreči sprožila puška in je strel zadel petletno gospodarjevo hčerko, ki je bila na mestu mrtva. To je fanta tako prestrašilo, da je iz strahu pred kaznijo pobegnil in je njegovo bivališče doslej neznano.

Nezgoda. Meterju »Tabora« Marcelu Sobotkiewiczu je v Rušah pri nalaganju drče za veselico požarne brambe, ki se vrši v nedeljo popoldne v Mariboru, padel na nogo težak hlod in mu zmečkal tri prste.

Celje.

Izjava. Z ozirom na notico v »Jutru« št. 229 dne 28. t. m., kjer se me stavlja med Peskove čestilce, odgovarjam, da nisem in nisem bil častilec kogarkoli, vendar mi je pa g. Pesek kot človek in kolikor ga jaz poznam, desetkrat ljubši kot dopisun »Jutra«. Splošno pa ni moja navada zagovarjati se za dejanja, ki jih storim kot zasebnik in *svoboden* državljan. Seveda je mogoče, da smatra »Jutrov« dopisun tak pozdrav kot protidržaven akt in me hoče s tem spraviti v stik s kakim kazenskim paragrafom. — *Drago Žabkar.*

Vabilo na vinsko trgatev z godbo, plesom, šaljivo pošto itd., katero priredi »Osrednje društvo poštnih in brzojavnih uslužbencev« za Slovenijo, podružnica Celje v nedeljo 2. oktobra t. l. ob 15. uri (3.) popoldne v gostilniških prostorih Narodnega doma. Za dobra jedila in pijačo je preskrbljeno. Vstopnina prosta. Prostovoljne darove se hvaležno sprejema, ker čisti dobiček je namenjen v podporo obolelim članom gori imenovanega društva. Svirali bode tamburaški zbor Bratstva. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz poštne službe. Premeščene so: poštne oficijantke: Suzana Kogoj iz Celja v področje poštnega ravnateljstva v Sarajevo; poštne oficijantke Herma Radolič iz Celja v Ljubljano in Angela Gorenc iz Krškega v Celje, Jakobina Kolbe iz Ljubljane v Celje ter poštni oficijant Mirko Hočevar iz Ljubljane v Celje.

Japonski večer v obliki velike ljudske veselice, katerega priredi »Celjsko olepševalno društvo« v soboto 1. oktobra ob 20. uri v vseh prostorih hotela »Union« obeta biti velika in zanimiva prireditev. Prostori hotela se že prirejajo v čaroben japonski vrt. Na sporedu je enodejanka »Nočno delo«, kupleti, japonski ples, srečolov, konkurenca lepotic ter ples. Svira ljubljanska vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina. Vstopnina 3 dinarje.

Profesorjem francoščine in nemščine na celjski realni gimnaziji je imenovan Josip Napotnik, telovadbe Josip Gorečan ter prirodopisja Srečko Brodar.

Grobove so pričeli prekopavati na spodnjem delu celjskega okoliškega pokopališča. Vsled tega razglaša celjska okoliška občina, da se naj dotični, ki želijo iste imeti ohranjene, zglasijo pri občinskem uradu na Bregu.

Novo trgovino z manufakturo namerava otvoriti neki Celjan v hiši nasproti Narodnega doma na ljubljanski cesti. Prostori se že urejajo in pripravljajo.

Savinja beleži vsled dolge suše izredno nizko stanje. Prikazale so se iz vode že skale, katere smo videli ob priliki zadnje velike suše leta 1911.

Griža je nekoliko pojenjala po celjskem okraju.

Ptuj.

Parastos pokojnemu kralju Petru Osvoboditelju se je vršil dne 26. t. m. v društvenem domu. Istemu je prisostvovalo poleg zastopnikov vojaštva in vseh uradov mnogobrojno občinstvo.

Prvi pravoslavni krst v Ptuju. Učitelj Peček je dal krstiti svojega sinčka po pravoslavnih obredih in baje sam prestopil v pravoslavno vero. Krstil je pravoslavni vojaški duhoven iz Maribora. K običajni pojedini je bilo povabljenih mnogo gostov, zlasti izmed vojaštva.

Originalni ptujski Slovenci. »A. Jurza's Nachfolger, Alois Senčar. Spezerei- und Materialwaren Pettau«. Tako se glasi napis na nakupovalnih knjižicah, katere izdaja gosp. trgovec Senčar svojim odjemalcem. Taka knjižica je bila izdana celo za mesec september 1921. Ta gospod, katerega brat je kandidat na ptujski županski stolček, je s tem jasno pokazal kak narodnjak da je. Če bi bil pravi Slovenec, ne bi smel imeti takih knjižic niti pod pok Avstrije!

Sokolstvo.

Sokol II. naznanja članstvu, da je včeraj na dobljenih poškodbah umrl njegov član brat Avgust Debevc. Pogreb se vrši v četrtek, dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne. Zbiramo se ob pol 3. uri na licu mesta pred mrtvašnico dež. bolnice. Pozivamo brate, da se pogreba udeleže polnoštevilno.

Sokol II. naznanja, da prične vrsta starejših članov s telovadbo v soboto, dne 1. oktobra t. l. se nadaljuje nato vsak torek in vsako soboto od pol 8. do pol 9. ure zvečer. Vodstvo vrste prevzame brat Miroslav Ambrožič, bivši župni načelnik tržaške župe. Ure so izbrane tako, da je vsakomur omogočeno posvetiti dve uri na teden telesni vzgoji. Ob istih urah se sprejemajo tudi priglasi ter se dado vsa potrebna pojasnila in navodila. Pridite vsi in že to soboto. Zdravo!

Proda se:

PRODAM V NAJBOLJŠEM

stanju se nahajajoče kmetsko posestvo, z vsem inventarjem, 24 johov posestva, bukov gozd, 2 vola, 2 kravi, telica, 4 pitani prašiči, velik sadni vrt, 5500 komadov šindlnov, velik fundus instrukturs, skladišča za krmo etc. Vpraša se pri posestniku I. Verderberju, Dobrnbach p. Kočevju.

PRODAM ca 3000 kg

sladkega sena in ca 1000 kg slame. Kupne pogodbe ponudbe z navedbo cene na Marijo Jagodic, Zabukovje pri Kranju. 1979

PRODA SE

lepa salonska garnitura (Machagony). Cena po dogovoru. Naslov v upravi. 1980

GOSTILNA Z ZEMLJIŠČEM

v dobrem stanu s 5 stanovanji v bližini kolodvora, pri Mariboru sposobno tudi za trgovino se po zelo ugodni ceni proda. Poizve se Alojz Luršak, Pragersko. 1969

POSESTVO

z vso pritiklino, 28 oralov zemljišča, obstoječe iz vrta, njiv, travnikov, gozdov in pašnikov ter 10 minut od fare 5 min. od šole in želez. postaje oddaljeno, se takoj za 350.000 din. proda. Več povej posestnik sam. Franc Gode, Koblarji 28, Kočevje. 1945

Kupi se:

ZLATO — SREBRO

staro — zlomljeno. F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 878

Službe:

PRODAJALKA

starejša ali boljša moč dobro izurjena v manufakturni in specerijski stroki, ki bi bila zmožna samostojno voditi podružnico se 15. oktobra sprejme. Hrana, stanovanje in perilo v hiši. Istotam se sprejme tudi učenec za to stroko. Ponudbe pod »Podružnica 120«, je vposlati na upravo lista. 1976

IŠČEM

za takojšnji nastop energičnega trezenega vratarja z dobrimi spričevali. Neoženjen ima prednost. Ponudbe z referencami na tovarno usnja Radeče. 1977

KOVAČA

prvo moč, sprejme »Prva jugoslovanska tvornica telovadnega, športnega in igralnega orodja »Bašin i drug«, Ljubljana, Pred školijo 19. 1964

VEČ SODARSKIH POMOČNIKOV

za veliko delo sprejme takoj Jernej Goičer, sodar, Celje, Klavna ulica št. 1. 1981

VEČ MIZARJEV (KOLARJEV)

starejših, zanesljivih pomočnikov sprejmemo, deloma za takoj, deloma za 1. decembra 1921. Sprejmemo tudi kolarja ali mizarja, ki je vajen izdelovanja sank in smuči (ski). Ponudbe z navedbo dosedanjega službenega mesta, starosti in zahtev na: Prva jugoslovanska tvornica telovadnega, športnega in igralnega orodja: Bašin i drug«, Ljubljana, Pred školijo 19. 1963

Zenitne ponudbe:

ŽENITNA PONUDBA.

29 letni trgovec in posestnik večjega gospodarstva, zdrav, veselega značaja in trezen, srednje postave se želi seznaniti z inteligentno in značajno gospodično, katera ima veselja do gospodarstva. Radi povečanja trgovine je treba nekaj premoženja. Ponudbe pod »Lepa bodočnost« na Anzav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 1978

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

»Nikar ne izkušite, sire,« je povzel Nostradamus. »Vsakor vsi ljudje, ste tudi vi v rokah usode. Če bi tudi poslali na morišče vse, kar nas vidite okrog sebe — sovražnik, ki govorim o njem, bi stal še vedno pri vas. On, ki vas upogne s svojo mogočno roko. On, ki vas stare v prah, pa magari da ste stokrat kralj.«

»Imenujte ga! Imenujte ga!« je zahropel Henri, čuteč, kako ga prešinja groza do mozga.

»To ni moje! Nocoj vsaj ne! Toda če je vaša preklicana volja, vam ga imenujem, kadar pride ura. Prisežem vam!«

»A kdaj pride ura?« je jeknil kralj.

»Ta ura bo moja, ne vaša! Zadovoljite se s tem za nocoj, veličanstvo. Verjemite mi in ne izkušajte dvigniti zastora, ki skriva ono, kar je usoda utajila vašim očem. Ta zastor je ognjen, in neprevidnež, ki bi se mu drznil približati, bi zgorel.«

»Vrag naj vzame!« je vzkliknil Henri II. izkušaje se smejati. »Vi in kar vam je enakih, mojster Nostradamus, ste venomer isti. Govorite nam samo v tajinstvenih besedah, ki se lehko obrnejo na vse, karkoli se zgodi, tako da se časih res dozdeva, kakor bi prerokovali resnico.«

»Sire,« je rekel Nostradamus, »jaz vidim v bodočnost, tako gotovo, kakor gotovo se suče zemlja okoli solnca!«

»Kaj!« se je zarežal Saint-André. »Zdaj se suče naenkrat zemlja okoli solnca! Prekleto se norčujejo iz nas gospodje astrologi!«

»Gospod maršal,« je hladnokrvno dejal Nostradamus, »če bi bili čitali Kopernikovih šest knjig ‚De revolutionibus orbium coelestium‘, ki so izšle pred petnajstimi leti v Norimberku, bi vedeli brez magije, da je solnce središče našega svetovja, a zemlja se vrti sama okrog sebe in dovrši svojo pot okoli solnca v enem letu; da potrebuje Jupiter za svojo pot okoli solnca dvanajst, Saturn pa trideset let . . . Toda nočem vas nocoj odvesti h henijem, ki ravnajo pota svetov. Sirota zemlja nam zadošča. Golazen, ki se lazi po njeni površini, je dovolj zanimiva za nas. In ker ste tudi vi, maršal, izmed zemeljske golazni, vam pravim: — Pazite! Vidim vas pokritega s krvjo, ker ste pokriti z zlatom! . . .

Saint-André, ki je baš pred mesecem dni povzročil v svoj lastni prid zaplembo imetja nekega plemiča, je ves preplašen odskočil.

»Pa meni,« je željno povzel Henri, »ali meni ne poveste ničesar, da bi me zavarovali pred zlom, ki me tare, ali da bi se vsaj potolažil?«

»Ne, sire, vam ne povem ničesar!«

»Ah, grom in peklo! Govorite, gospod, ali pa bom mislil — —«

»Kaj boste mislili, sire? . . . In čemu se pritožujete? Vi govorite o zlu, ki vas tare . . . Prav narobe: nikoli še ni bila nikomur sreča tako naklonjena.«

Nostradamov glas je zazvenel hripavo. Sklanjal se je nad kraljem kakor angeli teme v starodavnih legendah. Drhteč molk je plaval nad to množico, ki se nikoli ni bila slišala govoriti s kraljem v takih besedah. Niti rojena njih knezov ne!

»In kaj bi bili,« je povzel Nostradamus, »kaj bi bili, da vas ni sreča za roko vodila k prestolu, ki sedite na njem? Mogočna oseba, o tem ni dvoma. Toda vaša moč bi imela svoje meje. In mimo tega — kdo ve? Nadzorovali bi vas neprestano, vohuni bi vam sledili za petami . . . in morda bi bili že zdavnaj mrtvi, zaradi sumnje drugih proti vam . . . Pa tudi brez tega. — bili bi samo kraljev brat, ne kralj francoski! . . .«

Sredi vseobče tišine se je začul bolesten jek. In Katarina je bila edina, ki je zapazila, da se je izvil ta jek iz kraljevih prsi.

»Zakaj veličanstvo,« je nadaljeval Nostradamus z rezkim glasom, »vi niste bili prestolonaslednik. Prestolonaslednik je bil Franc, vaš pokojni brat! Mari ni vsa ta zgodba podobna čudežu? Močan, krepak, čilejši in živejši od vas, noseč v sebi surovo in silno žilavost prvih gospodov Valoiških, se je zdel vaš brat po naravi določen v to, da bi živel in obvladal vse svoje stoletje. Vi, sire, ste kar izginjali ob njegovi strani. Toda zgodil se je čudež. Poln zdravja je prispel vaš brat v Tournon. In zdajci se pojavi vročica, neznatna vročica, ki se ni zdela prav nič nevarna. Ah, sire, in vi se pritožujete! Tista vročica je storila svojo dolžnost. Postali ste prestolonaslednik! Usoda vam je pritisnila svoj prst na čelo in vas zaznamovala — vladarjem. Slava, mogočnost, radost, sijaj, ljubezen, vse vam je padlo v naročje! Prej nič, ste zdaj postali vse! Ah, sire, res ste nehvaležni usodi.«

»Podlež!« je zarohnel kralj, bled kakor smrt in ves omamljen od groze. »Ti se mi drzneš podtikati, da sem se veselil bratove smrti!«

(Dalje prih.)

S PODPISOVANJEM 7 % DRŽAVNEGA INVESTICIJSKEGA POSOJILA NALOŽIŠ SVOJ DENAR KORISTNO, VARNO IN PLODONOSNO.

Oglas!

Ljubljansko občinstvo se opozarja, da je

„Vrhniška tovarna konzerv in mesne industrije“

otvorila svoj prodajni paviljon na Vodnikovem trgu v katerem bo razprodajala prvovrstne mesne izdelke po zelo nizkih cenah.

Inženirji, stavbeni tehniki in risarji se iščejo.

Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov na

Stavbena družba d. d. v Ljubljani, Levstikova ul. 19.

Kranjske klobase

prvovrstno blago, razpošilja od 5 kg naprej.

K. JARC, Ljubljana, Hradeckega vas 34.

Topljen loj kupuje

Fabrika Sapuna, Djurković Ristić i Komp.

Kruševac (Srbija).

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. — Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.

Ant. in Jožinka Brajer - Kapele

Ljubljana, Turjaški trg (Breg) štev. 1.

Raznovrstno

Böhlerovo jeklo

na drobno in debelo 1 in pol vagona zaloge, železne cevi za vodovode, paro kanalizacijo, (škotske) iraske peči, betonsko železo dobavlja po tovarniških dnevnih cenah

„PROMET“, tehn. ind. podjetje

LJUBLJANA.

„Philligrafit“

siva barva proti rji

beli in črni emajl-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, naftalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah

„Promet“

tehn. industr. podjetje, Ljubljana.

Pohištvo in tapetniška delavnica

Spalne in jedilne sobe, pisarniške oprave, fotelje, klub-garniture, kuhinje in železne postelje vsake vrste po nizki dnevni ceni.

Brata Sever

Ljubljana, Kolizej,

Gosposvetska cesta štev. 13.

Ivan Magdič

krojač

se priporoča za jesensko sezono.

Ljubljana, Gledališka ul. 7.

Polirji

s prakso v betonu in vodnih zgradbah

se takoj sprejmejo

pri inž. Lavrenčič, Ljubljana, Rimska cesta 2.

Ravnotam se sprejmejo

zidarji

v trajno delo, delo tudi v akordu. Za stanovanje poskrbljeno.

Dr. IVAN PINTAR

Cankarjevo (prej Frančevo) nabrežje 5

zopet ordinira od 1-3 pop.

Šolski zvezki,

lastna zaloga L 1, L 2, L 3, L 4, L 5, (L 6, za cirilico) 8 listov, 100 kom. K 110·—. Nadalje od 12, 16, 20, 24, 32, 40, 60, 80, listov male in velike.

Vse šolske potrebšine.

Cigaretni papir,

Olleschau, Abadie, itd.

Stročnice štev. 2 in 3.

Svilen in krep papir. Venci in šopki za neveste. Perje za rože. Pratike Družinske in Blaznikove. Razpošilja po nizkih cenah.

Uran - Papirnica

Ljubljana, Mestni trg 11.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse sokolske potrebščine, kroje, telovadne obleke, čevlje, ovratnike gumbe za člane in članice.

Ceniki na razpolago!

PETER CAPUDER

Zdravo! Dobavitelj J. S. S.

Večja množina odpadkov

belega papirja

se proda.

Porabljivo zelo za mesarje, delikatese itd.

Natančneje v upravi lista.

Alfonz Breznik bivši učitelj Glasb. Matice zapris. izvedenec dež. sod.

Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Najslovitejši klavirji, pianini in harmoniji, Förster, Bösendorfer, Heitzman etc. na obroke in posodo!

Velikanska zaloga violin, strun in vseh glasbil.

Prodaja en gros en detail. Največje in najsposobnejše podjetje v Jugoslaviji.

Prepričajte se sami

da kupite

najceneje in **najsolidneje**

obleke za gospode in dečke. **Sukno** najfinejše vrste za gospode in dame.

Vse krojaške potrebščine pri tvrdki

Celje IVAN MASTNAK Celje

Kralja Petra cesta štev. 31.

Istotam izdelovanje oblek, po najnovejši modi.

Najnižje cene! Najnižje cene!

Edina tvornica te stroke v Jugoslaviji.

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

izdeluje

prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Svetovno priznana kvaliteta.

Premog prvovrsten Premog

kosovec in orehovec po zelo nizki ceni, dobavljiv takoj in za stalno.

Vprašanja pod „premog“ na upravo lista.

Podpisujte državno posojilo.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljanici. :: Podružnica v Murski Soboti in Doljnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in vlogo na tekoči račun po

4 1/2 0/0

Ustanovljen septembra 1919.

Promet v lansk. l. nad 128,000.000 K.

čistih brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Odgovorni urednik: Dominik Cebin. Izdaja konzorcij dnevnika »Jugoslavija«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.